

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRISKE SVOJINE

Klasa 81 (2).

Izdan 1 maja 1935.

PATENTNI SPIS BR. 11600

Kling Heinrich, industrijalac, München - Solln, Nemačka.

Žitni silos sa proveravanjem čelija.

Prijava od 16 avgusta 1932.

Važi od 1 avgusta 1934.

Poznato je da se najekonomičnije sačuva žito u silo-su. Evropsko žito, pogotovo ono vlažnih žetvi, kvari se, ako se, nagomila u većoj količini; ono se zagreva i prima rdjav zadah. Prema tome nastupa sem pogoršanja kakvoće još i smanjenje vrednosti žita. Za održavanje žita u zdravom stanju u silosima, potrebno je, da mu se dovode velike količine svežeg vazduha.

Ovo se postizava novim izumom na taj način, da se u silosu predvide sprave koje omogućuju, da se minimalnom potrošnjom snage duvaju velike količine svežeg vazduha kroz žito, koje se nalazi u silosu, a da se isto nikako ne pomera. Sem toga je prema izumu potreban broj kanala za do- i odvodjenje vazduha prilikom izgradnje tako uzidan, da isti čine elemente konstrukcije silosa.

Zalim sadrži nov način izgradnje i ostale novine u pogledu konstrukcije kao i uređenje za sprečavanje razdvajanja, žita pri unošenju i iznošenju.

Slika 1 predstavlja osnovu nekoliko čelija.

Slika 2 poprečni vertikalni presek čelije prema I — I slike 1.

Slika 3 poprečni vertikalni presek čelije prema II — II slika 1.

Slika 4 detalj zidne konstrukcije.

Slika 5 diagram opterećenja bočnog priliska zida čelije.

Tok povetrvanja žita u jednoj čeliji je sledeći: pomoću normalnog ventilatora srednjeg pritiska duva se kroz cev a svež vazduh u razdelni kanal b pod levkovima

silosa. Na ovaj razdelni kanal b priključene su sve čelije pomoću olvora kroz koji ulazi vazduh ispod betonskog sedla C u svaku priključenu čeliju. Sa olim sedlom vezan je prvi red horizontalnih kanala e₁ pomoću dovodnog vertikalnog kanala d, tako da hladan vazduh istovremeno ulazi na donjem kraju čelije silosa kod sedla c i kod prvog reda horizontalnih kanala e₁.

Usled natpritska struji vazduh u žitu u svima pravcima prema gore dalje. Izlaz vazduha nastupa kod prvog horizontalnog kanala e₁ kao i na gornjem kraju čelije. Od horizontalnog kanala e vodi vertikalni kanal za odvod vazduha f prema sklapajućem kanalu za odvod vazduha g koji se nalazi ispod tavanice silosa i koji se svršava spolje.

Pri višim čelijama silosa postavljaju se 4 ili 6 horizontalnih kanala, od kojih 2 do 3 za dovod, a 2 do 3 za odvod vazduha. Navedeno proveravanje silosa naziva se vertikalnim proveravanjem čelija, pošto vazduh struji poglavito u vertikalnom pravcu kroz žito u čelijama silosa.

Horizontalni kanali e kao što se može videti iz slike 4, stvaraju se horizontalnim rebrima iz armiranog betona koja štrče iz zidova silosa u čelije. Ova rebra, u obliku nastrešnice, koja štrče, primaju veliki deo unutarnjeg bočnog priliska žita, koji nastupa u svakoj čeliji. U slici 5 predstavljene su krive, koje daju granicu oyog bočnog pritiska. Kriva h daje granicu bočnog pritiska u čeliji sa glatkim zidovima; kriva i daje granicu bočnog pritiska u istoj čeliji s tom razlikom, da je ista snabdevena vencem

rebara za horizontalne kanale. Iz slike 5 vidi se, da u proizvoljnoj dubini čelije t, bočni pritisak u narmalnom silosu ima veličinu „s“ dok bočni pritisak na istome mestu u silosu sa horizontalnim kanalima će dostiću u mnogome manju vrednost s. Šrafirana površina k prestavlja u kolikoj se meri smanjuje bočni pritisak usled ugradjivanja horizontalnih rebara. Ovo smanjenje iznosi prema veličini čelija 30 do 40% i omogućuje da se zidovi čelija izvedu opekama gvožnjem armiranim (slika 4), u cementnom malteru, debljine jedne opeke, i time se izbegava potrebna dupla oplata prilikom izrade zidova iz armiranog betona.

U zidovima silosa najveći momenti savijanja nastupaju na uglovima. Za ojačanje, preseka uglova, koji treba da podnoše maksimalne momenle predviđeni su stubovi 1 izliveni u betonu, koji se izrađuju debljine jedne opeke i uziduju kao iste. Na taj se način opet izbegava oplata pri izgradnji.

Pri punjenju čelije žitom nastaje razdvajanje žitnih zrna na taj način, da teška zrna prilikom usipanja u čeliju padaju brže i vertikalno u dubinu, dok lakša zrna, usled većeg specifičnog otvora vazduha, sporije padaju, i pri padu bivaju nošene od sredine u polje prema zidovima. Imamо dakle u svakoj napunjenoj čeliji smešten specifično teži žitni stub oko vertikalne osovine čelije i specifično lakšu masu žita smeštenu pored površine zida. Pri prenosu žita iz jedne čelije u drugu pada na taj način prvo težak unutarnji stub, ako je na dnu silosa otvor za izlaz samo u pravcu vertikalne osovine. Vrste i način gore navedenog razdvajanja utvrđene su slobotom opita. Razdvajanje čini nedostatak naročito kod trgovackih silosa s velikim čelijama. da bi uklonili ovaj nedostatak preduzete su dve mere:

Izbegavanje razdvajanja pomoću ulazne naprave m izrađene od čeličnog lima koja je utvrđena na gvozdenom ulaznom delu silosa. Ona se sastoji iz gornjeg obrnutog

levka m_1 i donjeg normalnog levkastog dela m_2 , koji se pomoću 4 zavrtnja n može podizati i spušta u vertikalnom smislu prema uglu nagiba koji zauzima nagomilano žito. Žito dolazi sa srazmerno velikom brzinom kroz ulaznu cev o iznad tavice silosa u ulaznu napravu m, gde se hvata i prelazi slobodnim padom preko gornje kružne ivice levka m_2 . Mnogobrojni opiti dokazali su shodnost ove konstrukcije.

2. Izbegavanje razdvajanja žita pri vanjenju iz silosa na taj način, da se postavi sedlo ulaza vazduha s poprečno preko sredine čelije silosa, tako da se žitni stub u čeliji, koji se stavlja u pokret prilikom otvaranja zatvarača za isticanje, deli na dva dela koja se ponašaju kao da se isticanje vrši iz dva izlazna procepa.

Patentni zahtevi:

1. Žitni silos sa provelravanjem čelija, naznačen time, što su rebraste nastrešnice koje strče iz zidova čelija, izrađene kao nosеći elementi koji prijimaju deo bočnog pritiska žita ua zidove čelija, te da su sa pojačanim stubovima u uglovima čelija koji primaju momente savijanja vezane u okvirni sistem.

2. Silos prema zahtevu 1., naznačen time, da se radi sprečavanja razdvajanja žila pri unošenju u silos postavlja ispod usta ulaznog otvora naprava m, koja se sastoji iz gornjeg okrentog levka m_1 , i donjeg levka m_2 , koji je pokretljiv u vertikalnom pravcu pomoću 4 zavrtnja.

3. Silos prema zahtevu 1. i 2, naznačen time, da je u unutrašnjosti svake čelije iznad izliva levka postavljeno sedlo s od armiranog betona poprečno preko sredine čelije tako da ispod njega nastaje kanal za uvođenje vazduha u čeliju da se žitni stub, koji se stavlja u pokret prilikom otvaranja zatvarača za isticanje, deli na dva dela, čime se sprečava razdvajanje žita.

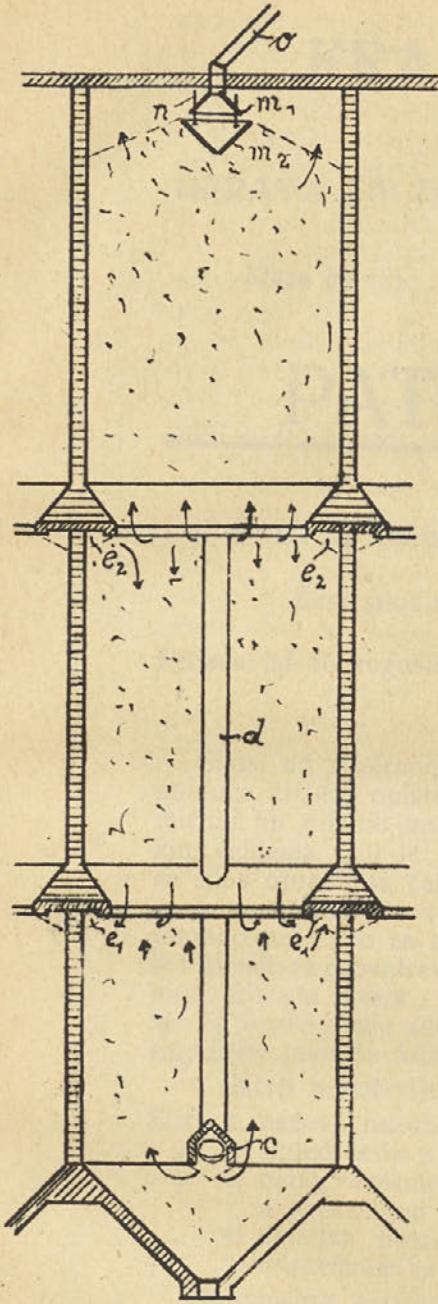

Fig. 2

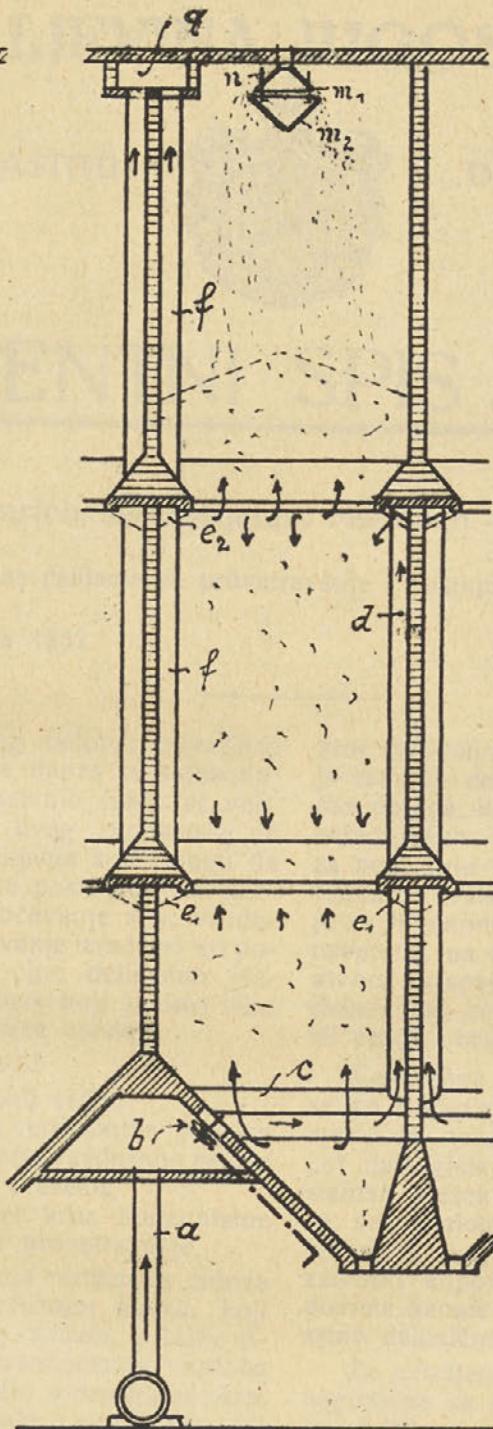

Fig. 3

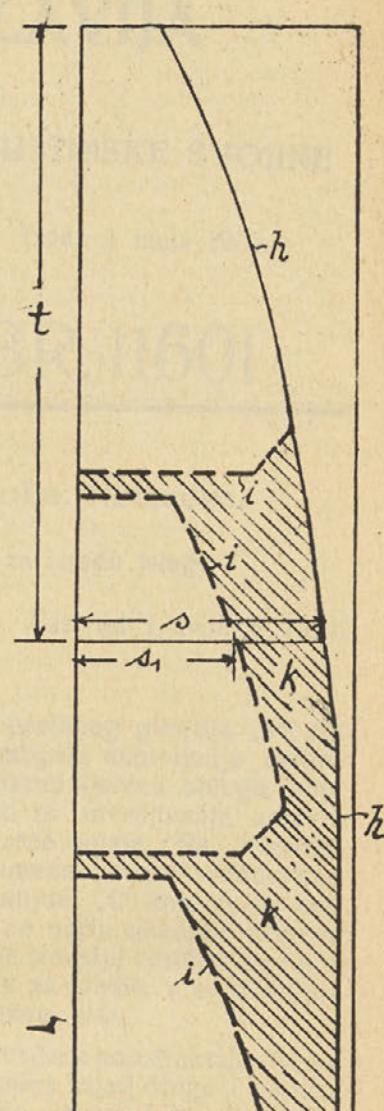

Fig. 5

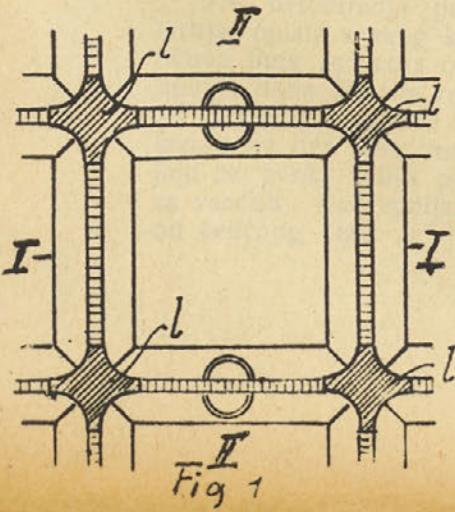

Fig. 1

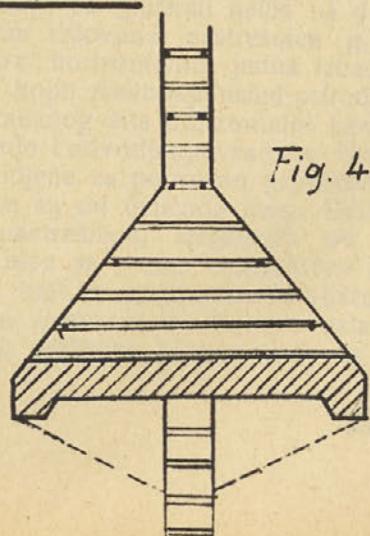

Fig. 4

